

Břevnovský klášter
Klášter byl založen v letech 992-993 za husitských válek byl vypálen a znovu postaven byl počátkem 18. století, kdy dostal současnou podobu a zahrady. (Česko-moravská kronika, 1862) v letech 1709-1715 byl postaven kostel sv. Markéty. Součástí areálu bylo i hospodářství s pivovarem. V kostele svatě Markéty je ukryta krypta z období kolem roku 1040. (Benešová, 2009) Areál je přístupný pro veřejnost včetně kláštera, kde probíhá prohlídka.

Bílá Hora
Po Bílé na Bílé hoře byla postavena na vrcholu jako příměstská mohyla. Již tzv. „zelený pás“ plánuje cestu síť, avšak zastávka byla v roce 1964 usměrněna v radiále a vrchol si zachoval svůj krajinný charakter.

Obora Hvězda
Oboru založil v roce 1534 Ferdinand I. na pozemku břevnovského kláštera v lese Malého Slouha především pro královské události, což generovalo potřebu jejího ohrazení. (Stalková, Štursa, Vodtva, 1991) V roce 1555 začala stavba letoviště na plošiny lesníce pe hvězdy, později byl z důvodu obrany přestavěn na sklad střešního prachu. (Pícková, 1978) Dříve soukromý pozemek se později otevřel veřejnosti například pro přívazec markétské pouťi. (Pražský deník, 1869) Od roku 1993 zde probíhá rekultivace podle návrhu arch. Pavla Šimka. (https://www.prague.eu/) Letohrádké i obora jsou přístupné veřejnosti a zapsány na seznamu národních kulturních pamárek.

Zelený pás
Praha 6 je typická vysokým poměrem zeleně jako je Šárka, Strahovský plán nebo Obora Hvězda. Pro místní část je typické uspořádání zeleně v radiálním a tangenciálním směru. Přírodní rozvoj města v radiálním směru se nelišuje s radiálním pásem zeleně, vhodnými alternativami jsou zelené klíny, jež umožňují plynulý přechod z centra metropole do volné krajiny. Současný územní plán požaduje zachování zeleného pásu v údolí Brusnice s řadou historických ústedostí až k Břevnovskému klášteru. Typo zelené plochy také požadují doplnit vegetací. Zelený pás byl narušen výstavbou bytových domů v poslední dekádě, ale i výstavbou koleje a hotelu na západní straně ulice Na Zástěru. (www.praha6.cz)

Kajetánka
Ústedlost Kajetánka byla postavena kolem roku 1666 jako hospodářský dvůr s rybníkem, který se zde nachází dodnes. Během svého života také sloužila jako továrna na plát, no to až do jejího vyhoření v roce 1881. Poté, v roce 1899, byla přebudována na výletní restauraci a tak i otevřena veřejnosti. V roce 1903 byla prodána a určená k rozparování. Během první republiky se jí ujala starostka Jan Kolář a nechal zde vybudovat park a ovocný sad. (Rýska, 2016)
Nyní je pozemek o pozemní městi. Především ze západní části je zkrácen. Zmínovaná kaple stojí na pozemku Kajetánky stejně tak, jako zmlouvavá výstavba bytového domu na místě tzv. Břevnovského mrakodrapu a bytové domy v severní části pozemku. S výstavbou bytových domů probíhá i občanská rekultivace ústedlosti a to v letech 2012 - 2015. (https://www.lovna.cz/kajetanka/) Od roku 1940 je vlastním sídlem a pozemky byly přístrojné veřejnosti, to se změnilo po rekonstrukci a výstavbě nových domů, kdy je areál v roce uzavřen z důvodu bezpečnosti obyvatel a zmeždění vyvolat park pro přespání. Kajetánka je památkově chráněná nemovitá kulturní barokní stavba vyšší hodnoty. (https://pamarkovykatolog.cz/)

Slajferka
Ústedlost vznikla v roce 1770 na území bývalé vinice. Byla postavena jako rodinný dům v velké zahradě pro rodinu Schelcherova. V roce 1940 získala klasicistní podobu. Ve vlastnictví měli mimo zahradu i rozsáhlé pole a louky. Rozsáhlá přestavba budovy probíhala ve 20. letech 20. století. Mimo patra přibýlo i suterénní křídlo a kaple. Dům sloužil jako ženský klášter a dům školských sester III. Řádu svatého Františka Serafinského. Součástí areálu bylo zahradnictví, jež sloužilo nejen pro jejich potřebu, nýbrž i pro prodej obyvateľům Břevnova. V době okupace se Slajferka stala sídlem německé posádky, což jí velmi poškodilo. V letech 1945 - 1946 zde byly umístěny výtvarnické koleje. Po roce 1960 zde bylo sídlo lidové školy umění a obvodního kulturního domu. Byvalá kaple pak sloužila jako nahrávací studio Českostavoské televize, následně byla přebudována na koncertní sál. (Rýska, 2016) Zahrady byla otevřena veřejnosti. Nyní je zde zahradičnická a Slajferka opět součástí církve a není tak přístupná veřejnosti.

Malovanka
Malovanka byla postavena ve 2. polovině 17. století. V 18. století zde byla formována klasicistní podoba. V 19. století Malovanka získala klasicistní vzhled. Ještě se nachází nejvíce zachovalé ze uměleckých ústedlostí, její vývoj byl ovlivněn rozšiřováním a zhušťčováním dopravní sítě tepen, především ulice Patockova a výstavbou Strahovského a Brusnického tunelů. Do roku 1976 se dochovávala pouze část, která byla v tomto roce opravena. (Rýska, 2016) Následně se zde nacházejí dvůr sberných surtův, který vyhořel. V současnosti ústedlost získá znovu svůj charakter, a to díky chatřím. Stavba byla památkově chráněna do roku 2010. (Dvořák, Smetýk, 2018)

Petyňka
Petyňka vznikla jako letohrádek s hospodářským dvorem, ovčínem a rozlehlými vinicemi. Letohrádek založil hrabě František Eusebius Perinng u Perinngu kolem roku 1650. Letohrádek byl v 80. letech 19. století přestavěn na zájezdní hostinec pro vrchnost nejvíce v klasicistním slohu a pak v novogotickém. Od roku 1939 patří areál spolkům Vincentinum, jež se staral o nevykláčené nemovitosti. Tento sídel vedl k rozšiřování areálu do dnešní podoby. (Skoda, 2002)
Roku 1949 bylo Vincentinum zrušeno a klienti převedeni do nové zelených ústedlostí sociální péče. Petyňku roku 1951 zabrala armáda a značné stavby poničila. (Rýska, 2016) Na počátku 60. let zde vzniknul rybník, který nahradil barokní zahrady. Areál byl uzavřen v době hospodářské Vincentina. Následně byl areál otevřen, avšak od roku 1999 areál vlastní nadací fond Vincentinum, který jí však chce zdemolovat a postavit zde dům pro seniory. Z důvodu probíhající rekonstrukce suterénu je areál uzavřen a stavba chráněna. Zbylá část pozemky je veřejnosti přístupná a zapomenutým stáváním garáží a dalších provozních staveb. Petyňka není památkově chráněna. (https://www.zastavopraha.cz)

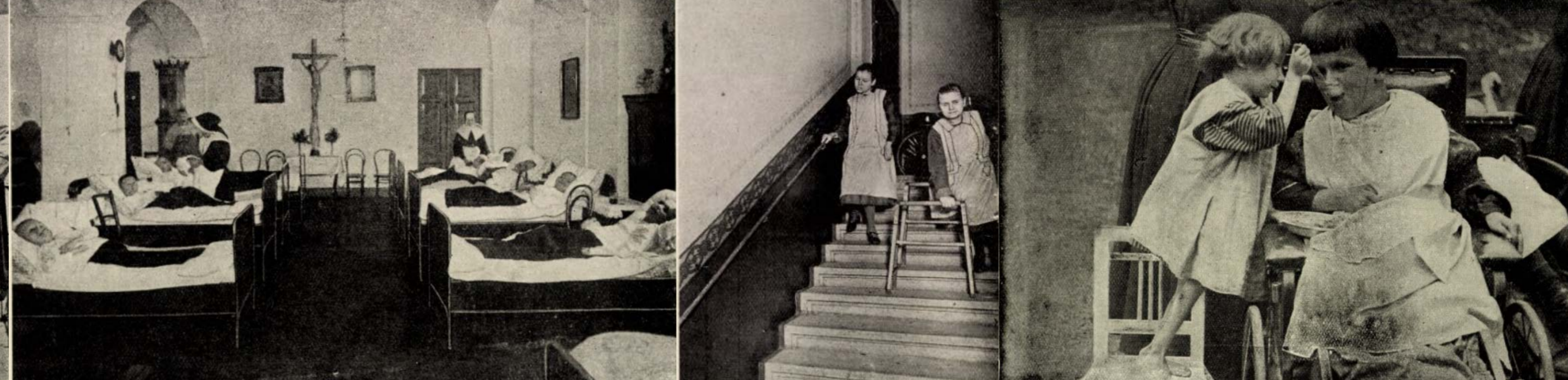
Vincentinum Dům mládežstevní Modulová část diplomové práce

Bc. Jitka Zemanová
LS 2022/2023

Fakulta architektury ČVUT v Praze
prof. Ing. arch. Akad. arch. Václav Girska
doc. Ing. arch. Milena Hauszerová, CSc.

Zelený plán
1924

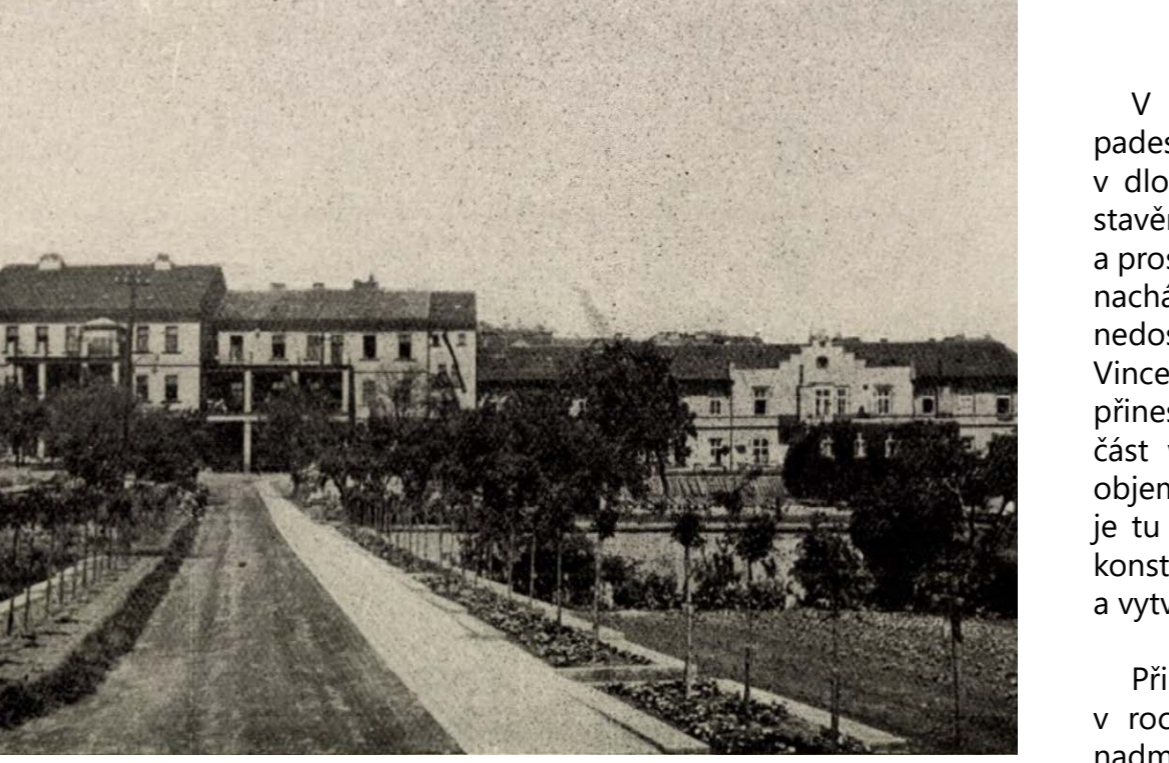
Historické fotografie chovanců Vincentina

1930

Historie lokality

Potok Brusnice byl zdrojem vody již v pravku. Právě zde se nacházelo osídlení neboť dostaték vody a správozá puda byla vlnická k obkldávání. (Archeologické rozkopy, svazek 51, 1999) Dnes je potok Brusnice z většího skýp pod míru díve vlak poskytoval vodu při vzniku historické osady Břevnov. (Timošec, C. Zelnka, 1955) Potok Brusnice je zmíněn i v proroctví Libuše. Vidím město velké, jehož slava bude hvězd se dotýkat. Tam v lese je místo, říček honí odtud vzdáti. Vltava řeka je zelená. Na plánek okrajuje potok Brusnice hlubokým ovularem, na pokední pak straně skalnata hora vede lesa Strahova. (Jirásek, 1997)

Zachovat nebo postavit nové
V roce 1949 byla stavební podoba objektu hodnocena v textu o paděsátém třetí Vincentina takto: „Pražské budovy Vincentina síle v dlouhé ceke, taburově se od vyhledu v západu, prozračně. Je byly stavby v rovní, a že se na nich letělo, není vidět žádné, zúčinné a prostorného. Isoo to pouhé spleriny bez řadu škálu, kde však přesto nacházely své přízemní domy, které mají své vlastní, přes jeho nedostatků.“ Stavba byla dostavěna díle protěbe a finanční možnosti Vincentina. Avšak se vždy přeměnilo nad další rozvíjením, doba přinesla nové požadavky a tedy i nový pohled na to, jak má dostavěná část vypadat. Právě banální jako je tou nevhodnější, část stavby, bylo je tu dochováno v téměř kompletní podobe, je však zanevřeno do konstrukce nových. Především klasickou přestavba doplnila barokní stavbu a vytvořila nové vstřní prostory.
Při rozšiřování objektu nedocházelo k bourání. Výjimkou byla přestavba v roce 1904, kdy byla ústedně odstraněna stávající část stávek kvůli nadměrné vlhkosti a plesni. Ostatní přístavby a dostavby jsou dochovány do dnešního dne.

Podoba Vincentina, ústedlost Petyňka, 1935

Území a regulační plány

V roce 1920 byla ustanovena Státní regulační komise pro hlavní město Praha a okolí. Abstraktní výhledové záměření, událo je technických stíh nebo demografických dat vedla k rozdělení plánů na čtyři sektoxy, na něž byly postupně vyhlášeny veřejné soutěže. (Dostál, 2016) Z prvního návrhu celkového regulačního plánu „zeleného tisku“ lze vyčíst nejen stávající zástavbu té doby, nýbrž i plány na zástavbu novou.

Dispoziční změny nutně nebyly, neboť se jednalo o vnitřkové pokoje. Jejich velikost byla vhodná pro celou dobu fungování Vincentina i pro následně kancelářské pokoje. Změny probíhaly pouze u hygienického zázemí, na které byl kladen větší důraz. Avšak bylo třeba především včlenit nových přítek, nežli bouráním těch stávajících.
V významně degradaci intereriu došlo po roce 1949, kdy došlo k adaptaci budovy na kancelářské a bytové správy. Objekt 32c byl přestavěn na garáže a skladové prostory. Také došlo ke stavbě česnební mostovky druhých objektů na pozemku, především garáží.
I přes změny majetku a funkce, jsou zde zachovány prvky, které by měly být prostory. Jeďže se o srovnatelně velké množství nákladů vstřní podlah, zadržali, členění a členění výškové a další. Tyto prvky jsou zde zachovány dodnes, avšak jejich stav není vhodný k okamžitému použití, byly by nutná jejich oprava.
O současných podmínkách rozhodování i znalosti v souvislosti se současným řízením. Die aktuálnější znalosti uvedli, že není je zjednotování a rekonstrukce by byla rasověně dle stávajícího stavu a postavení nových.
V roce 2012 vydal Odbor Památkové péče souhlas s demolicí. Je ŠHP z téhož roku je uvolněno. V době zpracování ŠHP byl objekt prázdný a síle zbudování. Objekt byl zastřelen, ale do střešního konstrukce mírně zůstalo. Měl degradovaný stav, která měla být opravena. Tuřské prvky (okna a dveře) byly značně mechanicky poškozeny a napadeny

Návrh nástavby patra, fotografie z roku 1948

1930

Nejstarší zmínka o osadě, která vznikla okolo benediktského kláštera je z roku 992 až 993, kdy byl klášter založen knížetem Boleslavem II. a pražským biskupem Vojtěchem (Česko-moravská kronika, 1862) Na území současného Břevnova se také nacházely osady Kuroimovice neboli Kuroimrtvy, ta však v druhé polovině 13. století zanikla na jejím místě vznikl malý Břevnov. (Borkovský, 1964)

V polovině 19. století měl Břevnov 112 domů a 1321 obyvatel docházelo k významnému osídlování za hranicemi což dokládají i první číselní domy z roku 1880. 27 dubna 1907 byl Břevnov v té době již v více než sedmi tisíci obyvatel popsan na město. (Borkovský, 1964)

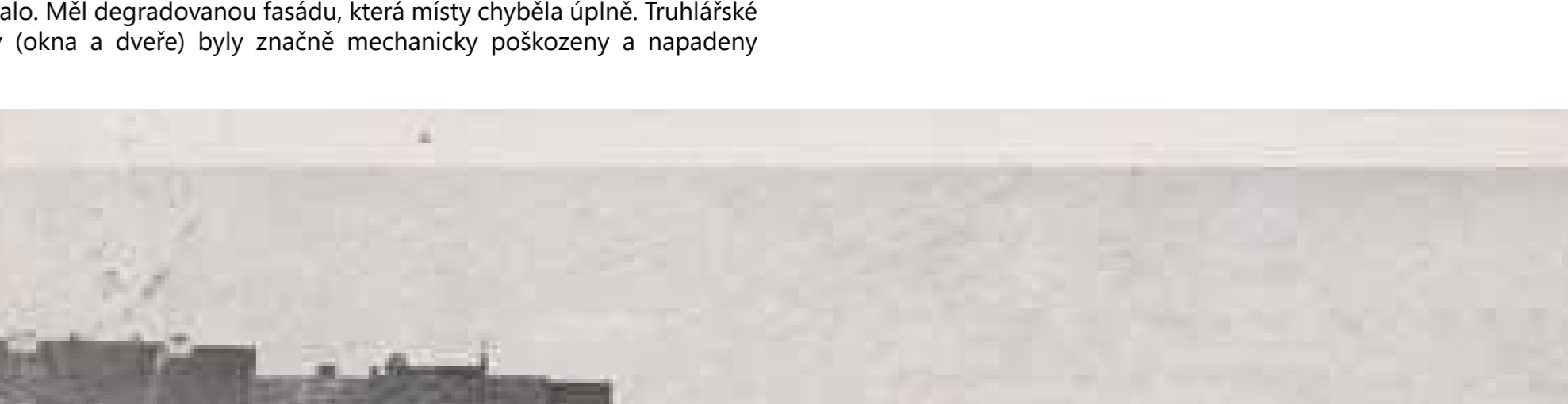
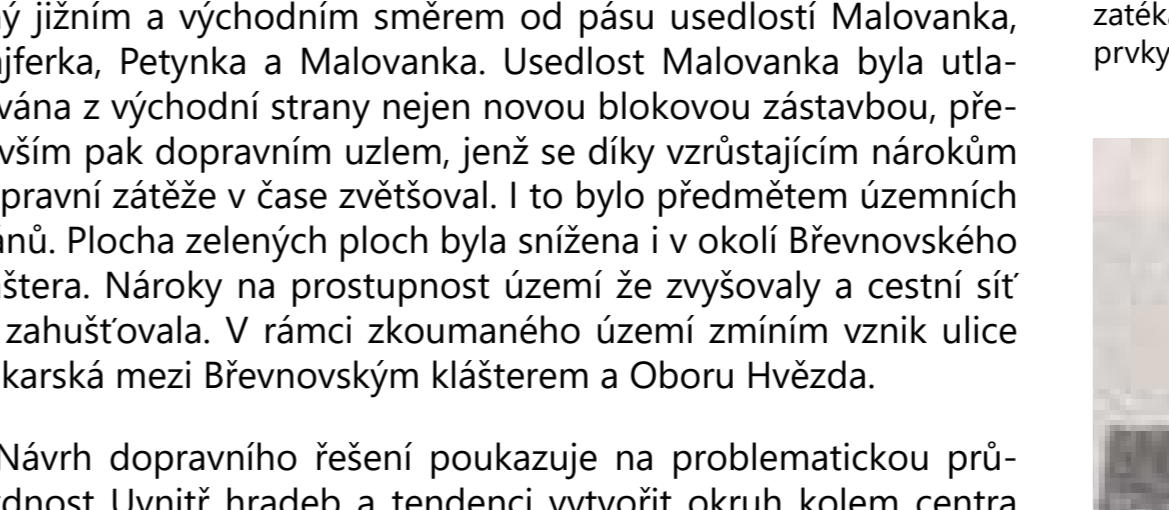
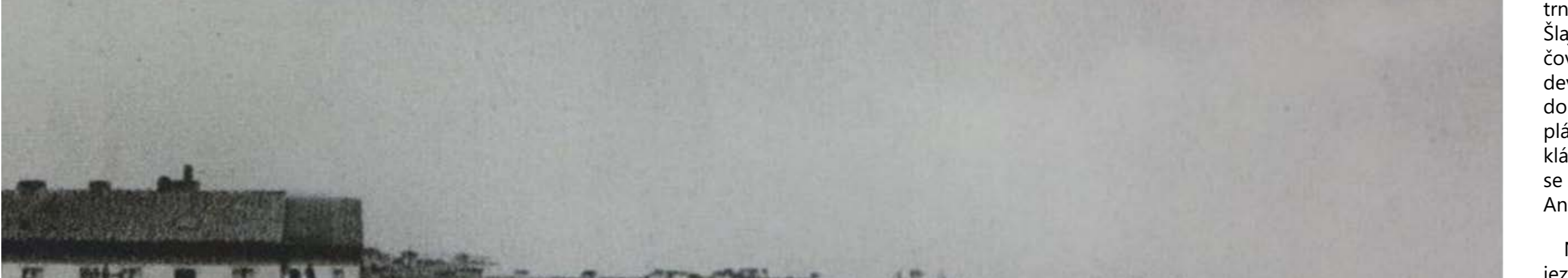
Průměna krajiny v povodí Brusnice byla značná. Již za doby Karla IV. došlo k významné změně části lesa z důvodu potřeby konstrukčního dřeva, na místě lesu vznikaly vinice. (Gruza, 1953) 1920 se Břevnov stal součástí takzvané Velké Prahy. Přímořské oblasti byly Prahou vždy osídlovány což vedlo i jejich připojení zároveň to generovalo potřebu vytvoření regulačního plánu jenž by usměrnil růst města a vytvořil z Prahy centrum samostatného státu. (Nová práce. Organ Technicko-hospodářské jednoty, 1919)

Charakter území lineárního přelomu v odpovídání dovozu prošlo do linie komunikací. Následně předělání má i Vincentinum. Teprve poté je vhodné pro další použití. Ještěk městořiv povlně sloužila jako lůžkové pokoje, jejich velikost se pohybovala v průměru kolem 15 m². Vývojové je také dostatečně prosvětlené lokální prostředí, neboť každý pokoj obsahuje minimálně jedno okno. Výsledky těchto prostor je tedy široce a mohou zastávat například funkci ordinace, je možné využít volnějším prostorem, například pro pracoviště lékaře, u kterých je vhodné oddělit pracovní sestry a pracovní lékaře. Připadne také oddělit čekárny pro ordinaci, kde je pracovní místa větší součástí jako jsou například ordinace gynekologické nebo urologické. Stavba má více vchodů, což je vhodné pro osídlení například dělníci, kteří od dle dostupnosti nebo lze vyhledit ordinaci, které jsou cihlné na sídlení. Ať už to jsou například interní, každé nové psychiatrické ordinace. Dispozice lze tak také využít a není třeba vyřezat více pro její maximální fungování.

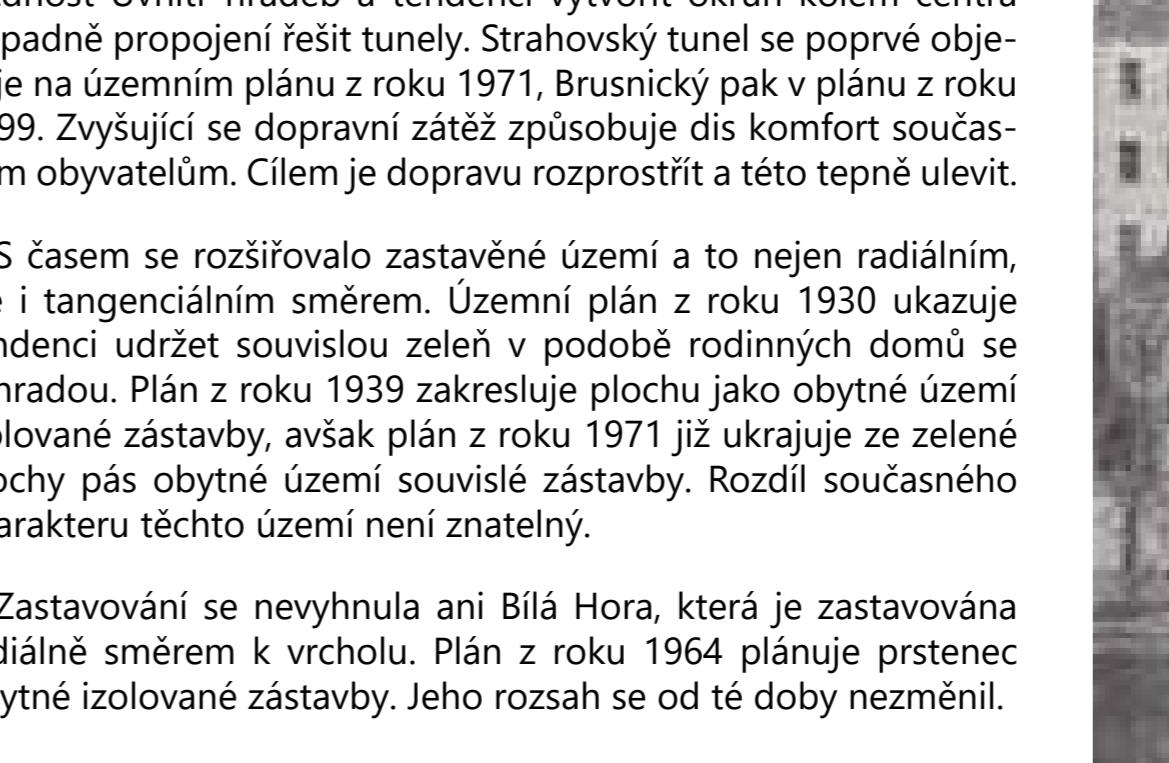
Aktivně bude rekonstrukce značně nákladná a náročná, stavba může nastále sloužit lidem a opět plnit zdravotnickou funkci, pro kterou byla z většího postavena. Dále bude zachování panoráma Prahy 6, které odkazuje na minulost tohoto kraje.

1930

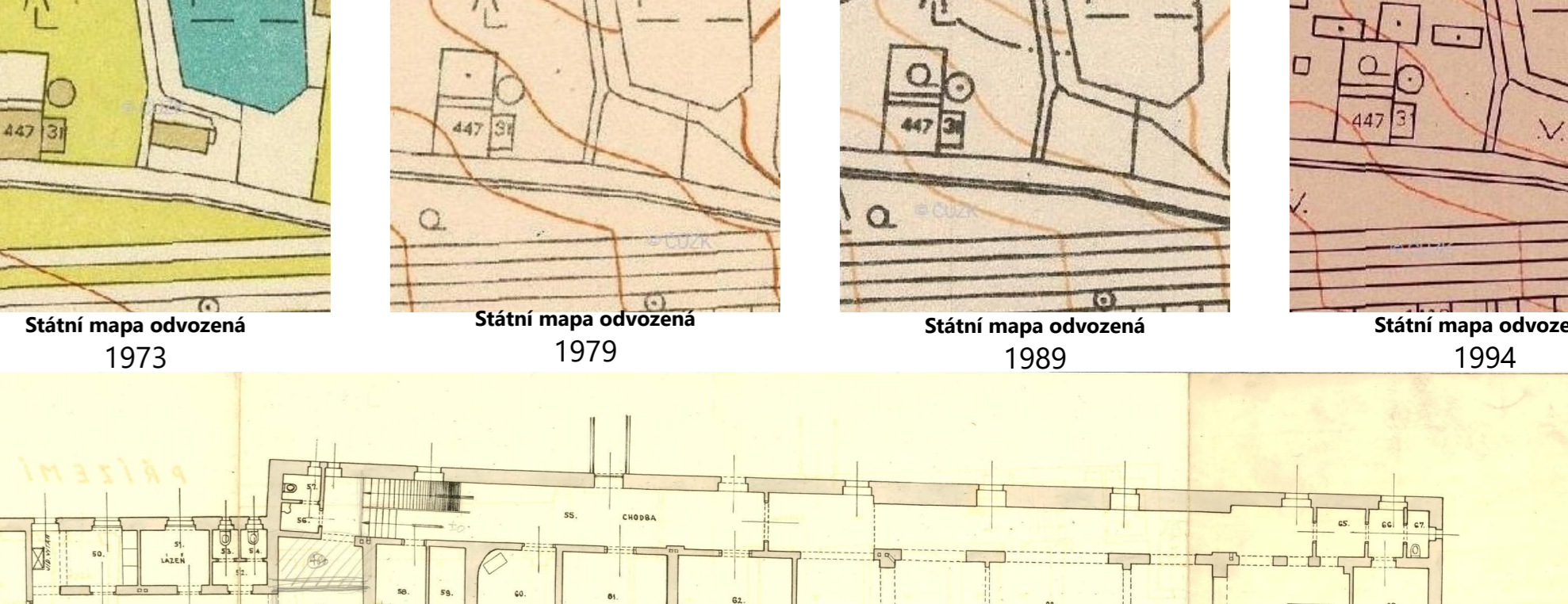
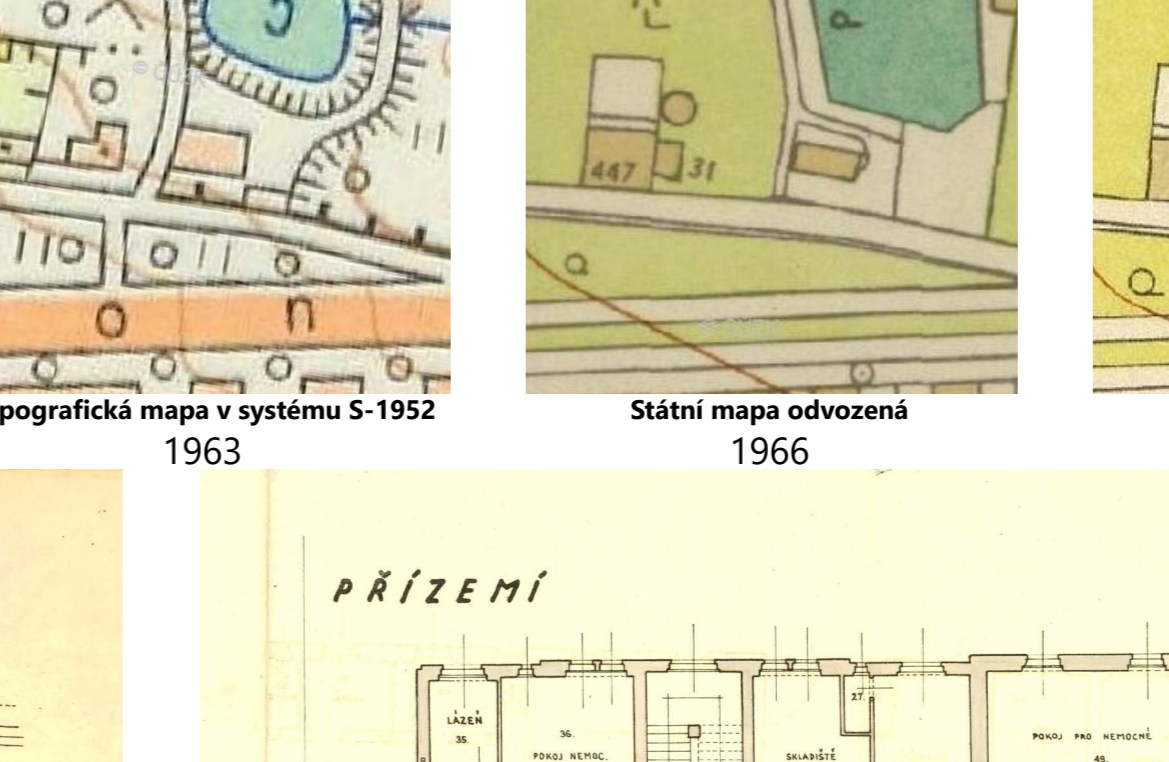
1964

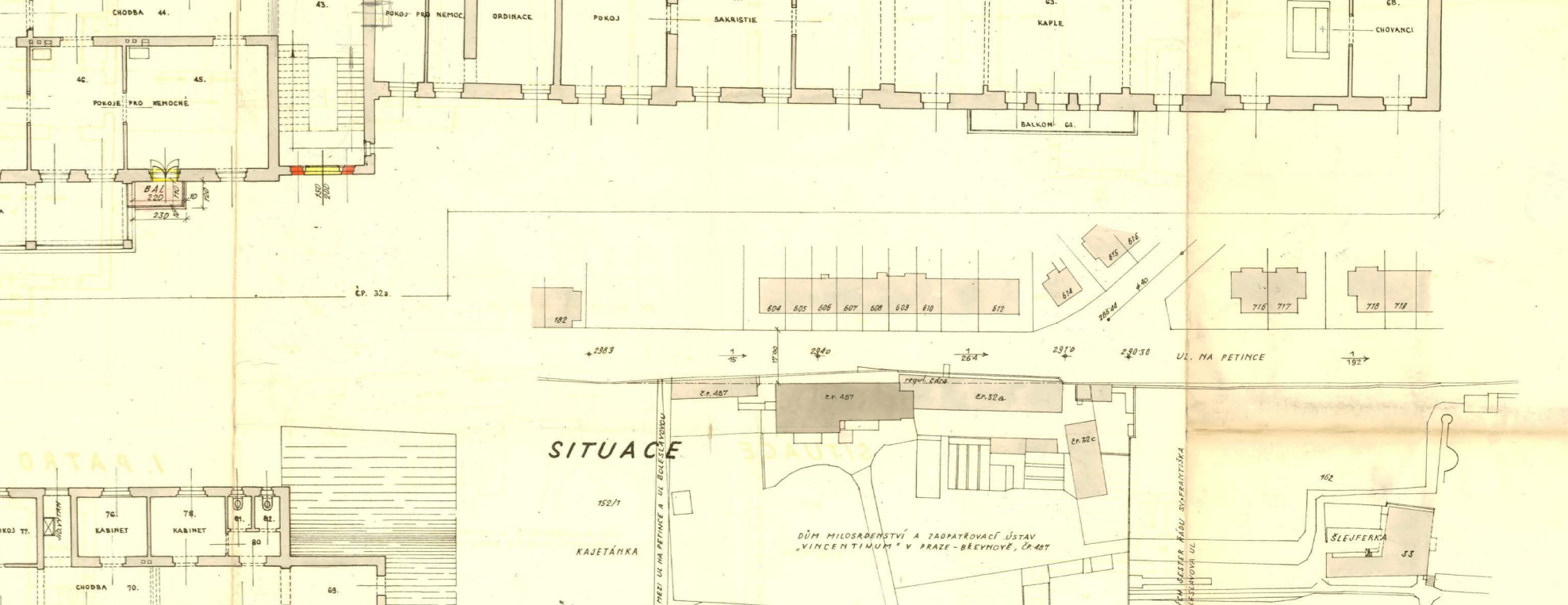
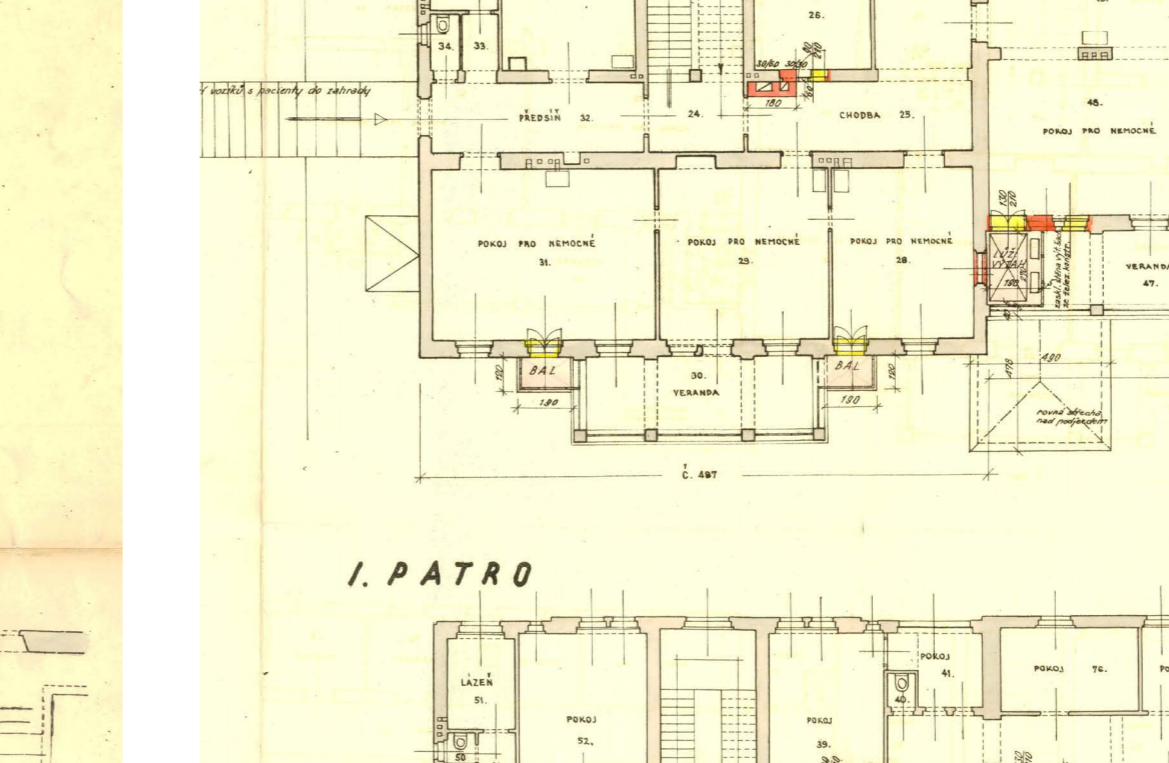
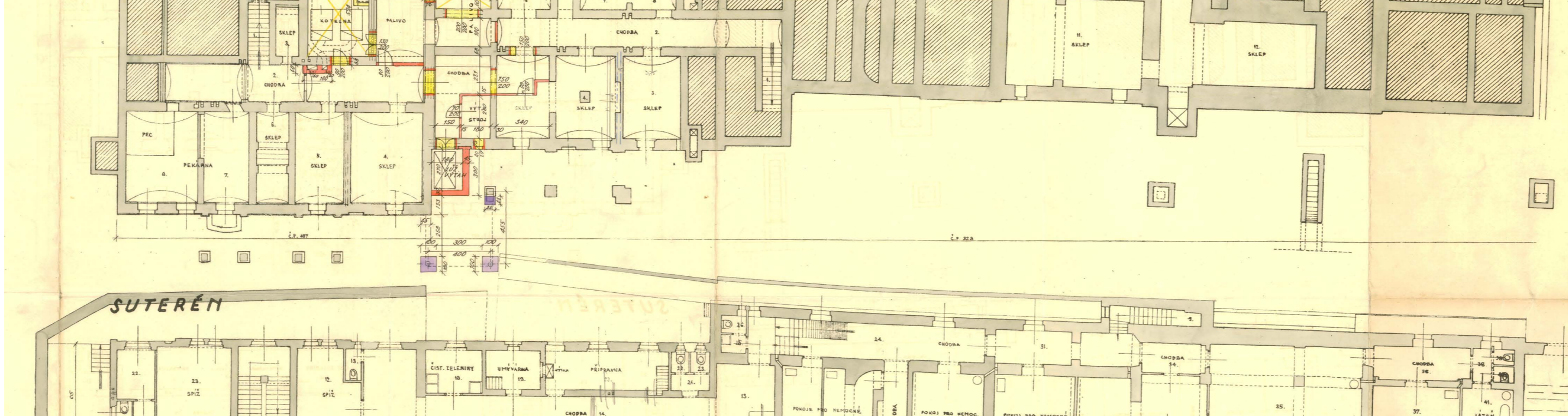
1971

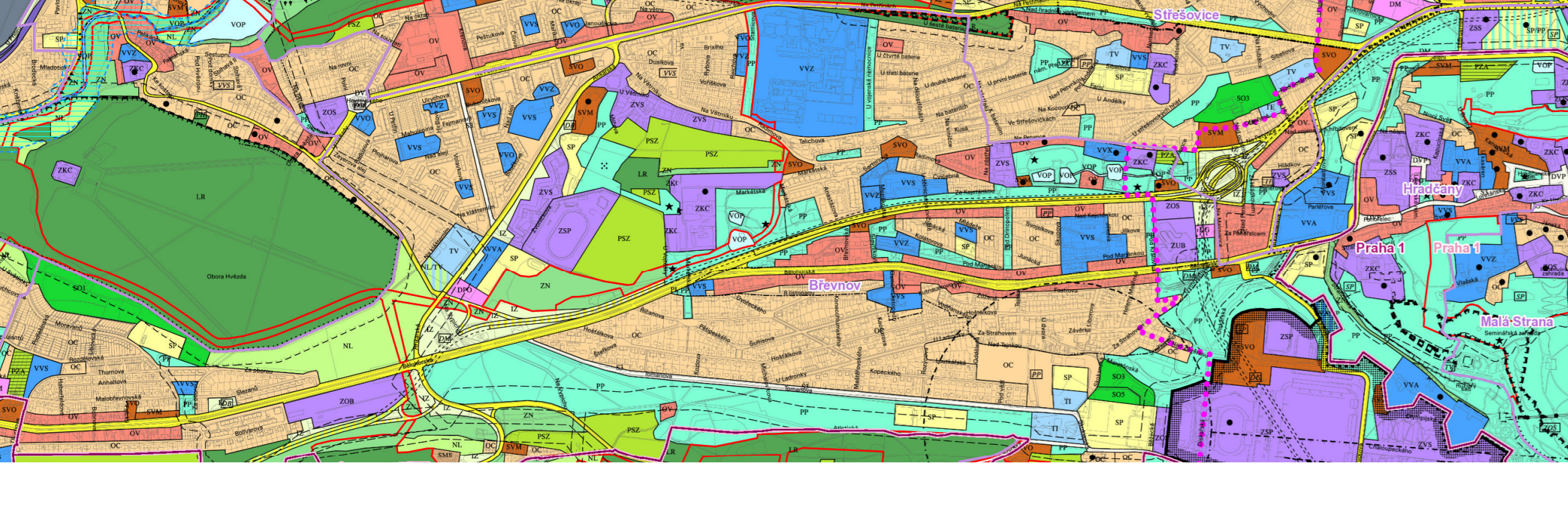
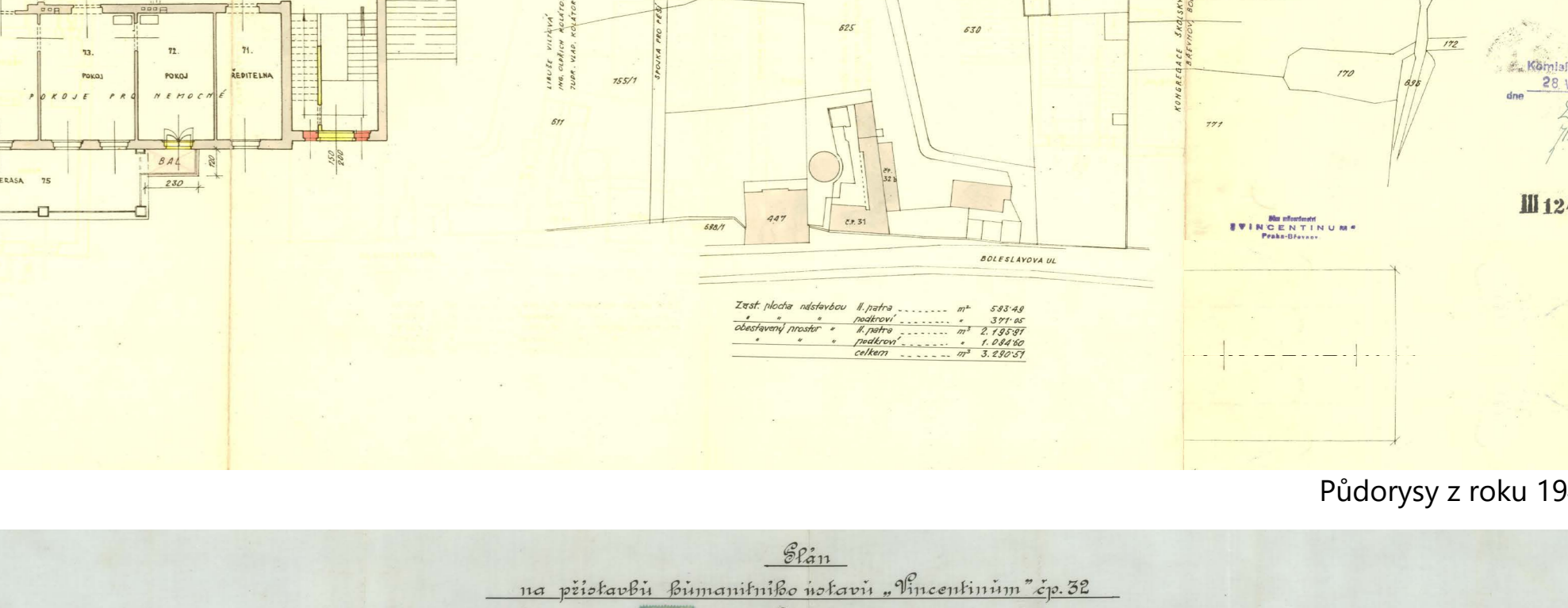
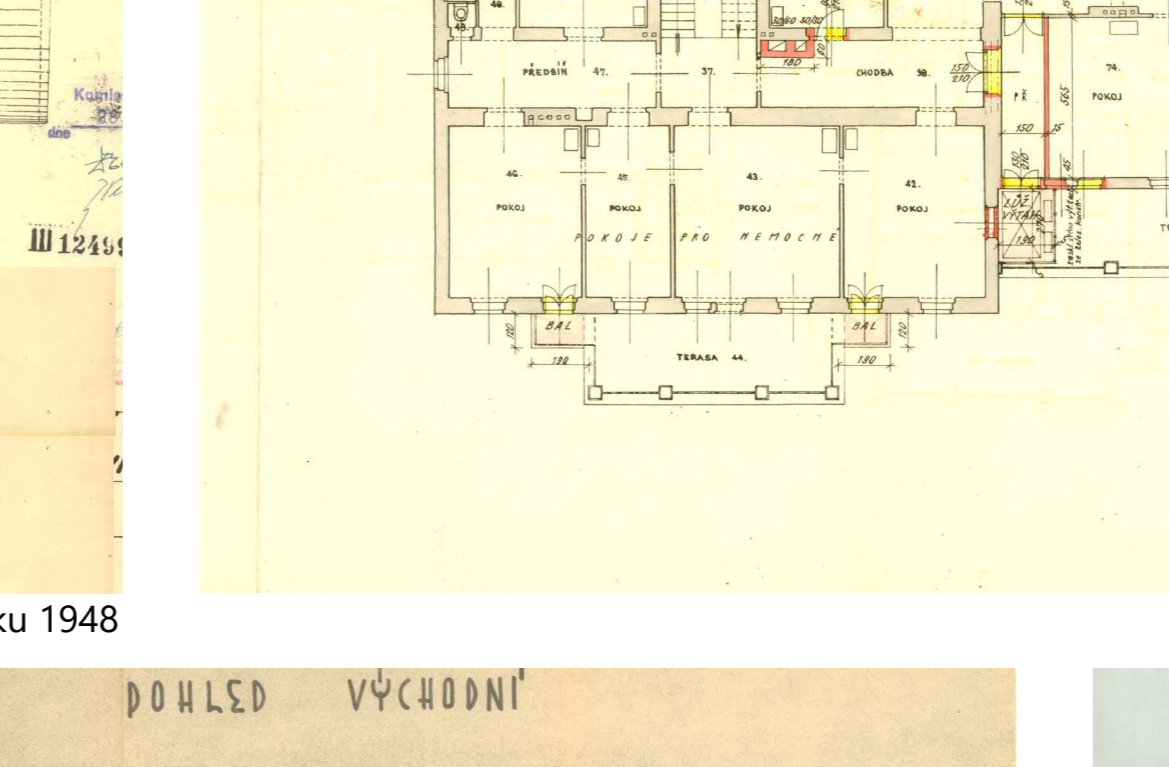
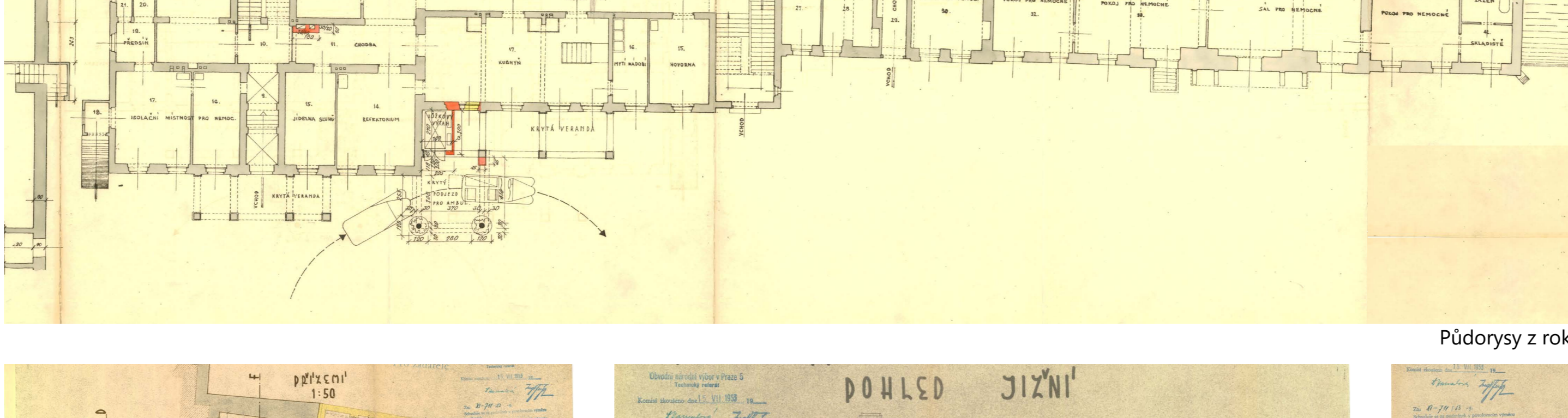
1976

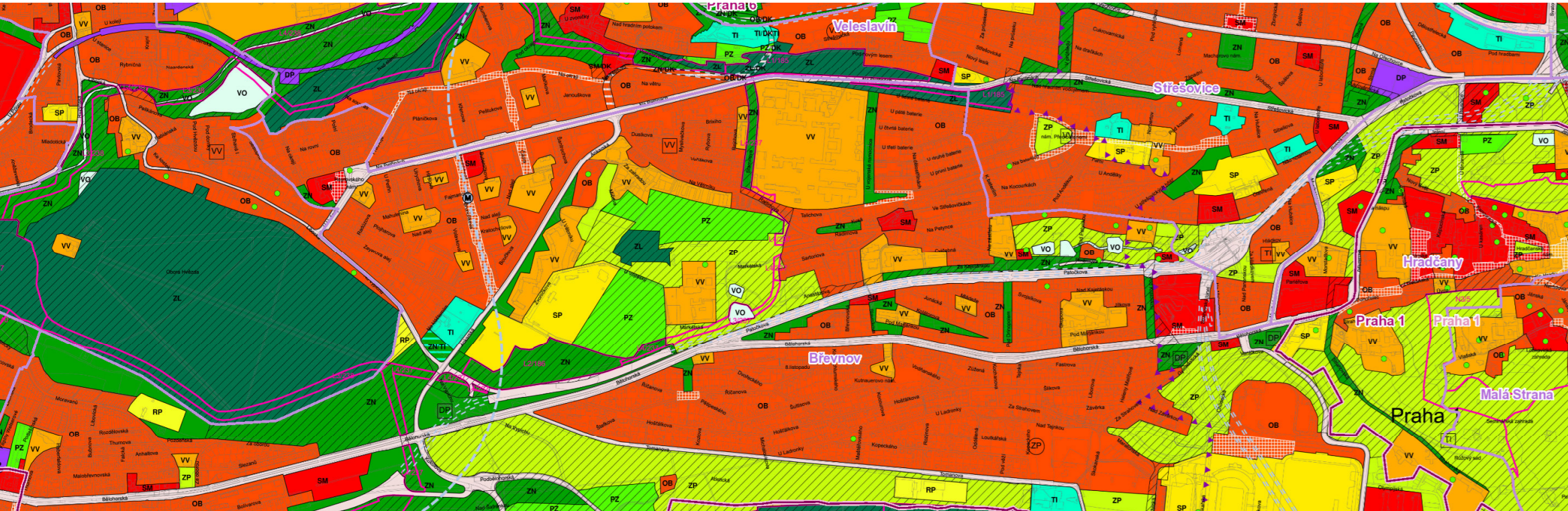
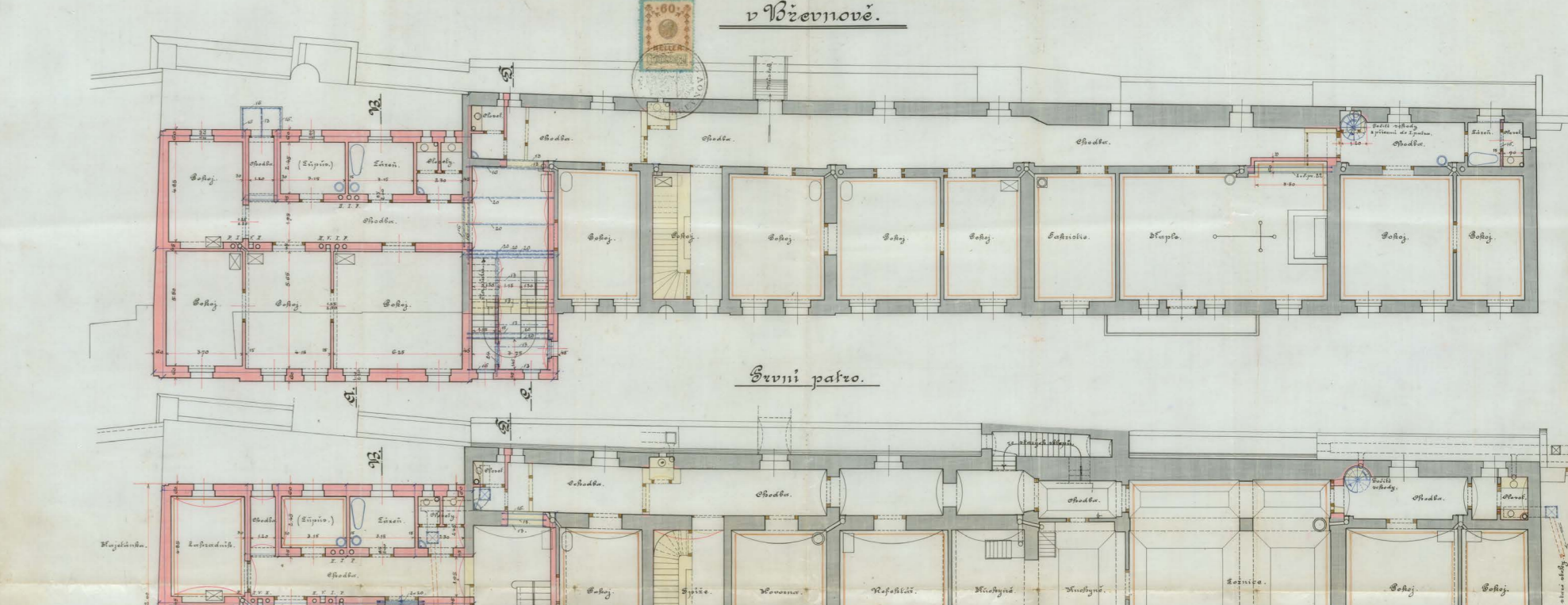
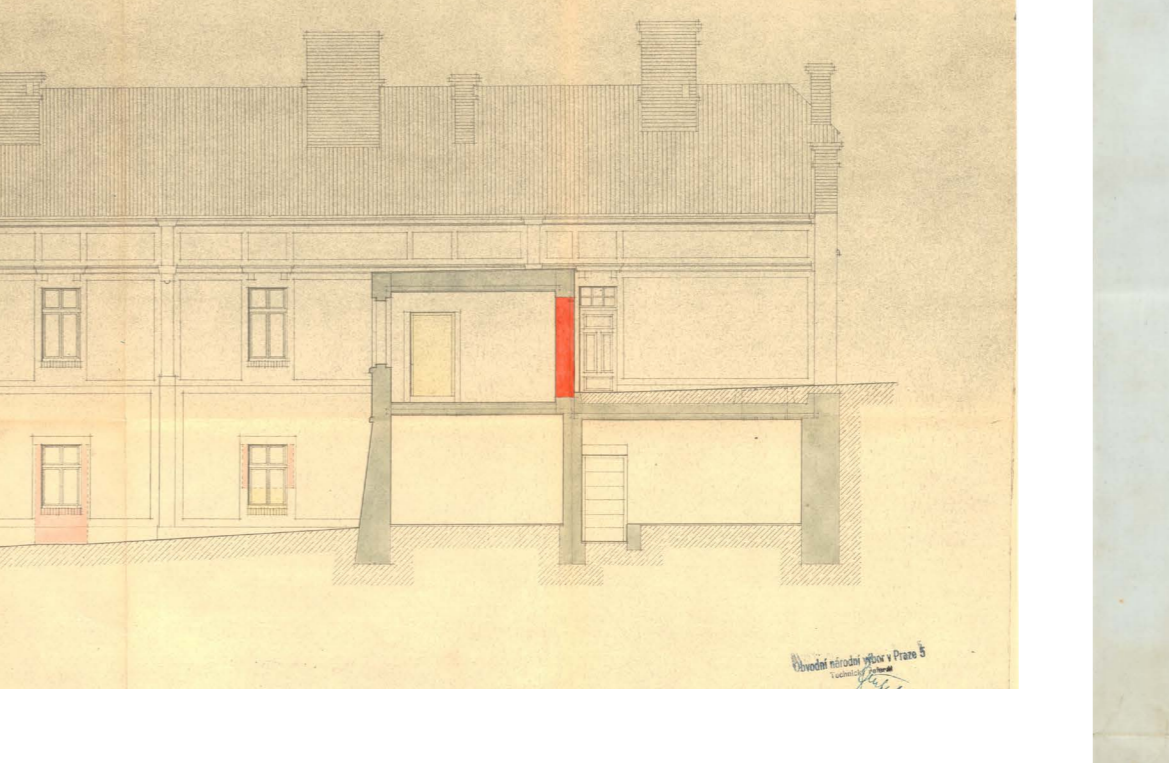
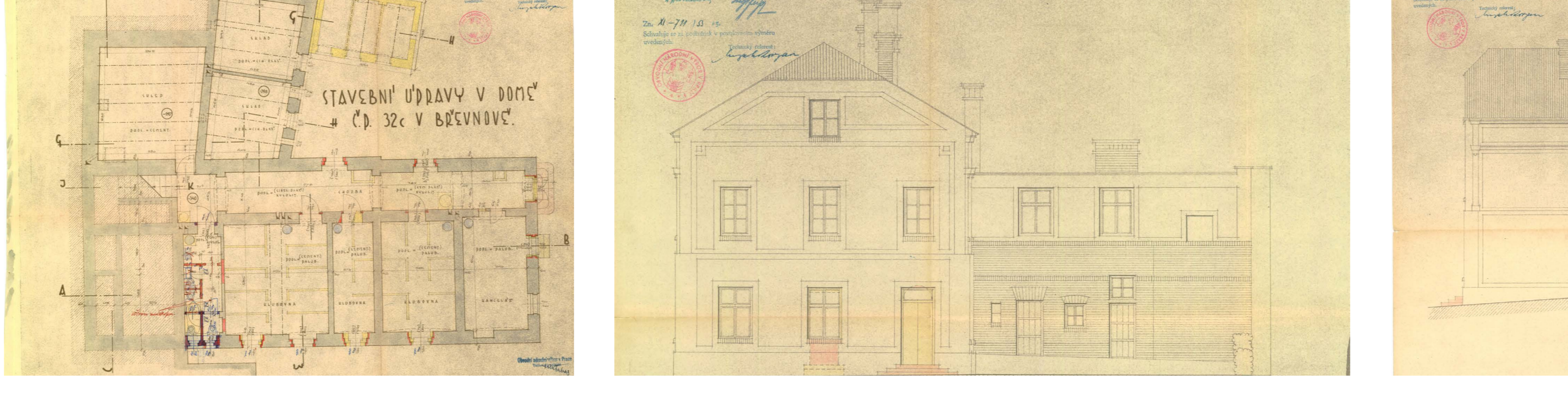
1986

1994

1999

Koncept
2009

